

om rådets sammensætning og funktion forudsættes fastsat af undervisningsministeren. Dets indpasning i undervisningsministeriets organisation vil blive bestemt i forbindelse med reorganiseringen af ministeriets 2. departement.

Samtidig finder regeringen det nødvendigt, at der allerede nu afstikkes visse retningslinier for den målsætning, som en langtidspanlægning af den nævnte art bør tage sigte på. Der foreligger efter regeringens opfattelse så stærkt underbyggede forventninger om udviklingen inden for universiteternes områder i de kommende årtier, at sådanne hovedretningslinier kan fastlægges på forsvarligt grundlag allerede i forbindelse med nærværende lovforslag.

I Det økonomiske Sekretariats betænkning „Undervisningsbyggeri og lærerbehov 1961-1980“ skønnes antallet af dimittender fra gymnasieskolerne og studenterkurserne at ville stige til lidt over 13.000 i 1980. Ved midten af 1980'erne vil tallet formentlig stige til over 15.000 dimittender årlig, dels som følge af en på dette tidspunkt indtrædende forøgelse af fødselsårgangenes størrelse, dels på grund af en fortsat vækst i den andel af hver fødselsårgang, som vælger at tage studentereksamen, alt forudsat at gymnasiekapaciteten udbygges i takt med behovet. En stigning i studenterfrekvensen til ca. 20 pct. af hver årgang er en absolut antagelig forudsætning, hvortil bemærkes, at man såvel i Norge som i Sverige forventer at have passeret denne grænse allerede i 1970.

I 1963-64 er ved de to universiteter tilsammen indskrevet over 17.000 studerende. Den gennemsnitlige størrelse af de dimittendårgange, som ligger til grund for dette antal studerende, har været ca. 5.500. En forøgelse af det årlige antal nye studenter til 13-15.000 må antages at få mere end en fordobling af det nuværende antal universitetsstuderende til følge, således at der i løbet af 1980'erne efter alt foreliggende vil være behov for i hvert fald 34-35.000 studiepladser, alt forudsat at man ønsker at opretholde den frie studieadgang til vore universiteter. Forudsættes i den fremtidige planlægning Københavns universitet indrettet efter en kapacitet på ca. 12.000 som den mest hensigtsmæssige for dette universitet, de historiske og pladsmæssige forhold taget i betragtning, og Århus universitet til ca. 5.000 studerende og den størrelse, dette universitet og universitetsplanlægningsudvalget finder den mest hensigtsmæssige for dette, vil der til sin tid være et behov for ca. 17-18.000 studiepladser ud over de i dag bestående universiteter. Da en række forhold taler for, at kommende nye universiteter bør planlægges efter en størrelsesorden som gældende for Århus universitet eller

efter en kapacitet på ca. 5.000 studerende, kan der således — ud over Odense — påregnes et behov for yderligere 3 nye universiteter inden udgangen af dette århundrede, hvor Danmarks befolkningstal formentlig vil være nået op på ca. 6 millioner.

Det skal i denne forbindelse bemærkes, at en lignende ekspansion for tiden finder sted i alle vesteuropæiske lande. I Sverige, Norge og Finland er således nye universiteter under oprettelse og yderligere universiteter under overvejelse, og i England har regeringen efter de foreliggende oplysninger netop tiltrådt Robbinskommitteens forslag om oprettelse af 28 nye universiteter inden 1980, hvor det totale antal studerende ventes forøget fra 216.000 til 560.000 studerende (universiteterne omfatter dog også uddannelser, som her foregår ved „højere læreanstalter“, teknika, seminarier m. v.). Der henvises i øvrigt til den summariske oversigt i bilag 2.

I forbindelse med planlægningen af nye danske universiteter forudsættes det, at disse i overensstemmelse med universitetsplanlægningsudvalgets anbefaling ikke nødvendigvis behøver at omfatte samtlige 5 traditionelle universitetsfakulteter, men evt. opbygges på grundlag af kombinationer af traditionelle universitetsfakulteter og andre højere uddannelsesgrene.

Efter regeringens opfattelse peger det foreliggende materiale og de foreliggende oplysninger således i retning af, at der ud over Odense universitet bør etableres yderligere 3 universiteter i de kommende årtier. Selv om endelig stillingtagen ikke kan ske på indeværende tidspunkt, bør denne målsætning indgå i planlægningsudvalgets arbejde.

Spørgsmålet om den geografiske placering af nye universitetscentre rejser sig naturligt i denne forbindelse. Officielle henvendelser er modtaget om placering af kommende universiteter i Sønderjylland (Haderslev), i Ribe, i Vejle-Fredericia-Kolding området, i Ålborg og i Holbæk. Den endelige, mere nøjagtige lokalisering inden for de landsdele, hvor placeringen af et nyt universitet kan komme på tale, beror imidlertid på en række forhold, til dels af lokal karakter, som kræver yderligere overvejelser og forhandlinger. Placeringen af nye universiteter må i øvrigt ses i sammenhæng med de studentersociale foranstaltninger, som er gennemført i de senere år (hvoraf de væsentligste er loven om Ungdommens uddannelsesfond og loven om støtte til tilvejebringelse af kollegier for unge under uddannelse), samt den omstændighed, at etableringen og driften af universiteter og højere læreanstalter i vore dage i det væsentlige forudsættes at være en statsopgave, således at staten under alle omstændigheder må